

A l'altre costat del riu Moei

Dos milions de desplaçades birmanes exerceixen de mà d'obra barata de l'economia tailandesa.

Marta Vilanova, Àngel Amargant
Bangkok (Tailàndia)
@MarViBu / @angelamargant

Uvai Lwin és birmana i té 24 anys. El 2013, va decidir marxar del seu país per buscar una vida més digna a la veïna Tailàndia. Va trobar feina a través de persones conegudes en un taller tèxtil domèstic, a la ciutat fronterera de Mae Sot. Les condicions són dures: treballa dotze hores diàries, no té cap jornada de descans i cobra tres euros al dia. Quan hi ha molta feina, treballa tota la nit. Tot i així, està contenta: "Al meu país, treballava a una fàbrica de sabates, hi estava més hores, guanyava menys i el meu encarregat em tractava molt malament". La propietària del taller també considera que ofereix bones condicions: "Cada mes he de pagar a la policia perquè els birmanes sense documentació puguin treballar aquí; si no ho fes, els deportarien".

No és un cas aïllat. S'estima que dos milions de persones birmanes viuen al país veí sense cap tipus de documentació, després d'haver creuat il·legalment el riu Moei. S'han vist desplaçades per la repressió militar, pels conflictes armats entre el govern i els grups ètnics opositors o per la falta d'oportunitats econòmiques. Segons les darreres xifres publicades per l'Alt Comissionat de l'ONU per als Refugiats (ACNUR), el gener de 2014, hi havia 136.499 refugiades birmanes vivint als nou camps d'acollida establerts al llarg de la frontera entre ambdós països. Tanmateix, la gran majoria de la gent desplaçada treballa en situació irregular arreu del país.

La Young Chi Oo Workers Association (YCOWA) és una organització creada fa quinze anys a Mae Sot per un grup d'estudiants activistes i treballadores immigrades birmanes. La seva feina se centra en la detecció de casos de tràfic de persones i en la protecció de les treballadores, a les quals encoratja a formar-se en drets laborals i a organitzar-se per defensar-los. Les condicions són especialment dures en l'agricultura i la indústria tèxtil. Myo Zaw, responsable d'YCOWA, explica que, al camp, es realitzen jornades interminables de dilluns a diumenge, sovint sota temperatures molt altes i amb un guany d'entre dos i 3,5 euros al dia. Atès que el salari mitjà de Tailàndia se situa entre els set i els dotze euros diaris, a l'empresari li interessa mantenir una situació insostenible sense complicació policial. L'activista assegura que, en el món tèxtil, "costa molt saber per a qui estan cosint els tallers, ja que hi ha molta intermediació que dificulta investigar-ho", però, pel que saben, "són tant marques tailandeses com internacionals". L'associació, que aspira a constituir-se com a sindicat, ja ha ajudat 2.100 persones i ha guanyat més de 157 casos.

Una de les cares més obscures de la immigració a Tailàndia és el tràfic de persones. El país està considerat un dels centres mundials del treball forçat. Aquest es produeix habitualment als sectors de la pesca, l'agricultura, les feines domèstiques i la prostitució i les víctimes són tant homes com dones i infants procedents de Birmània, Laos, la Xina, Cambodja i el Vietnam. El govern ha estat titllat de permissiu pel fet de no imposar prou mesures per condemnar les responsables. Tan Oo en parla en primera persona. Recentment arribat a una casa d'acollida de l'organització YCOWA, aquest birmà de 44 anys havia aconseguit fugir, dos dies abans, d'una xarxa de tràfic de persones.

El seu malson ha durat gairebé un any. Com moltes altres compatriotes emigrades, la seva situació laboral era precària i vivia amb la família a l'abocador de Mae Sot. Fa onze mesos, va rebre una trucada on se li ofería feina a una piscifactoria i ho va deixar tot per anar-hi. Allà, el va descobrir la policia, que, en comprovar que no tenia documentació legal, li va imposar una multa de 90 euros a canvi de deixar-lo marxar. Com que ell no disposava d'aquesta quantitat, la policia el va vendre a una dona birmana; aquesta el va retenir sis mesos treballant en un vaixell, on feia jornades d'entre vuit i 24 hores sense rebre cap sou. Els dies que no estava al vaixell, el retenia a casa. Finalment, es va escapar i va arribar a Bangkok, on va contactar amb YCOWA. Ara, torna a viure a l'abocador amb la seva família.

El responsable d'administració de l'Ajuntament de Mae Sot, Pitoon Parynthammakul, estima que "actualment, a la ciu-

Un taller de costura / ÀNGEL AMARGANT

Tailàndia està considerat un dels centres mundials del tràfic de persones i el treball forçat

Segons les últimes xifres publicades per l'ACNUR el gener de 2014, al país hi viuen 136.499 refugiades

tat, hi viuen 30.000 tailandeses i uns 60.000 birmanes, la gran majoria en situació irregular". Afegeix que la institució "està treballant en una nova política econòmica per facilitar més permisos de treball als birmanes. Tot i així, aquesta no té data d'aplicació. No sabem si serà efectiva d'aquí mesos o anys". Des de l'Ajuntament, asseguren que no tenen constància dels casos de corrupció policial o de la situació a la deixalleria de la localitat, on prop de 120 famílies sobreviuen dedicant-se al reciclatge.

Sannar, de tretze anys, és una de les habitants d'aquesta estructura. Treballa entre dotze i 24 hores diàries: quan arriba un camió, Sannar recull el plàstic. Entre centenars de mosques i un soroll esgarrifós, camina i posa les mans sense guants entre tot tipus de deixalles, líquids tòxics i menjar podrit. Cobra tres euros diaris per aquesta tasca. Es calcula que, només a la regió de Mae Sot, hi ha més de 20.000 infants sense accés a l'educació. Com explica Javi García, de l'ONG Colabora Birmanian, que proveeix educació a més de 530 infants, "les nenes i els nens són els més vulnerables a caure en la prostitució infantil, l'exploració laboral i el tràfic d'òrgans i de persones".

Occident ha començat a retirar les sancions imposades a Birmània durant la dictadura, a felicitar el seu govern i a fer-hi negocis tot assegurant que la democratització del país avança correctament. Mentrestant, centenars de milers de birmanes viuen en condicions deplorables i sense drets a Tailàndia, explotades com a mà d'obra barata per diverses empreses locals i internacionals. ◀

Es calcula que, només a la regió de Mae Sot, hi ha més de 20.000 infants sense accés a l'educació

El context birmà

Després d'un cop d'estat, Birmània ha estat sota el control d'una junta militar des de 1962. La dictadura ha estat acusada de nombroses violacions dels drets humans.

L'Aixecament 8888 (1988) i la Revolta del Safrà (2007), les principals protestes no-violentes al país, encapçalades per estudiants, activistes i monjos, van ser brutalment reprimides. Ambdues es van saldar amb milers de persones mortes i detingudes.

El 1990, es van convocar les primeres eleccions lliures al país des de feia 30 anys. La Lliga Nacional per la Democràcia (NLD) va obtenir 392 seients dels 492 disponibles al parlament. La junta no va acceptar els resultats i es va negar a cedir el poder als vencedors dels comicis. Des d'aleshores i fins al novembre de 2010, Aung San Suu Kyi, la líder del partit polític NLD i Premi Nobel de la Pau, va romandre sota arrest domiciliari.

El 2010, la junta va anunciar un tèrbol gir democràtic, destinat a atraure inversió estrangera occidental. El 7 de novembre d'aquell any, les autoritats van convocar eleccions generals. Els principals partits de l'oposició no s'hi van presentar per la negativa governamental a aplicar mesures com la reducció del poder militar, la supervisió

internacional dels comicis o l'alliberament de presoneres polítiques.

L'actual president, Thein Sein, va ser la mà dreta del líder de la junta militar i primer ministre del país entre el 2007 i el 2011, Than Shwe.

Hi ha moltes esperances posades en les properes eleccions, convocades pel 2015. Si no es produeix un canvi legislatiu, Aung San Suu Kyi no podrà aspirar a la presidència, ja que la constitució prohibeix que qualsevol persona que hagi estat casada amb una persona estrangera i hi hagi tingut fills, que és el seu cas, ocupi aquest càrrec.

Una quarta part de la població del país es troba sota el llindar de la pobresa, segons dades de Nacions Unides.

Tot i que el govern ha signat acords d'alto el foc amb els grups ètnics opositors, els combats continuen als estats de Kachin i Shan. Des de la proclamació de la independència el 1948, les autoritats han exclòs les minories i no han respectat la promesa de construir un Estat federal. La setmana passada, es va iniciar una nova ronda de negociacions per posar fi als conflictes.

En un informe del juny de 2014, l'Associació d'Assistència als Presos Polítics Birmanes assegura que encara hi ha 62 persones preses per motius polítics i 102 activistes a l'espera de judici.

Les llargues jornades laborals afecten les treballadores joves i les més grans / A. A.

